

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Iz 53, 1 – 9

Text: L 18,31-34 *Vzal k sobě svých Dvanáct a řekl jim: "Hle, jdeme do Jeruzaléma a na Synu člověka se naplní všechno, co je psáno u proroků. Nebot' bude vydán pohanům a budou se mu posmívat a tupit ho a plivat na něj, zbičují ho a zabijí; a třetího dne vstane." Oni však ničemu z toho nerozuměli, smysl těch slov jim zůstal skryt a nepochopili, co říkal.*

Dnes je masopustní neděle. V úterý před popeleční středou budou v Javorníku na Hornácku jako každoročně obcházet dědinu takzvaní „fašankáři“. Když jsem tam byl farářem, tak se muzikanti nikdy nezapomněli zastavit u nás na faře, aby nám zahráli, zatancovali si před farou s mojí ženou a něco dobrého od nás dostali. Je to jakési poslední povyražení před postní dobou, v níž se už nekonají žádné zábavy ani plesy. Jinde však lidé svůj život už tak úzce s liturgickým kalendářem nesvazují, a pokud vůbec vnímají postní období, tak jen jako vědomí, že se máme trochu omezovat ve spotřebě. Ale nějak hluboce rozjímat nad svým životem, na to povětšinou nemají lidé čas. A když už se vážně svým životem zabýváme, tak to nečiníme v kostele před Bohem, ale spíš v ordinaci u psychologa. Popravdě řečeno, naše evangelické bohoslužby ani moc prostoru pro ztišení neposkytují. Protože se při nich pořád buď mluví, naslouchá nebo zpívá. Místo toho, abychom dali svým myšlenkám prostor, snažíme se přijít na jiné myšlenky, ty těžké chceme vytěsnit, chmury rozjasnit a nepříjemné pocity zahnat někam na okraj. Jenže cokoli ve svém životě takto vytěsníme, ono se to vrátí. Někde se to hromadí jako nesplacené dluhy a nespláchnutá špína. A pak přijde chvíle, kdy nás to dostihne a pohltní. Myšlenky, točící se kolem utrpení, křivdy, myšlenky o smyslu života, nebo myšlenky sebelítostné, které si nás zotročí. Takové chvíle nastávají, když procházíme ve svém životě nějakým těžkým obdobím, když nás potká něco zlého, nebo když nás sklíčí nemoc, když někdo ublíží nám nebo my jemu, když na nás dolehne lidská zloba a hřích. Jedním slovem, když trpíme. Naše myšlenky se pak ubírají jediným směrem. Přemýšlíme jako v bludném kruhu, a nevíme, jak se z utrpení vymanit, jak se mu vyhnout, jak se uvolnit. A řešení hledáme v úniku. Když nás něco bolí, vezmeme si prášek, když je něco moc složité, volíme jednodušší cestu, když je něco příliš náročné, hledáme něco lehčího, když je něco nepříjemné chceme si to zpříjemnit. Námahu si chceme usnadnit, překážkám se vyhnout. A máme za to, že takto jednáme správně.

Jenže následovat Krista, to není cesta nejmenšího odporu. I Ježíš se zabýval utrpením, a to nejen druhých, ale i svým vlastním. Třikrát máme v evangeliu zmínku o tom, že se Ježíš svěřil svým učedníkům se svými myšlenkami na smrt. S tím, že má trpět, že jej čeká kříž a poprava. Tu poslední předpověď Ježíšova utrpení, s níž se svěřil Dvanácti, vybrala církev jako perikopu na poslední neděli před postem. Čteme, že „vzal k sobě svých Dvanáct a řekl jim: "Hle, jdeme do Jeruzaléma a na Synu člověka se naplní všechno, co je psáno u proroků. Nebot' bude vydán pohanům a budou se mu posmívat a tupit ho a plivat na něj, zbičují ho a zabijí; a třetího dne vstane."“

Někdy míváme podobně chmurné myšlenky, co všechno nás má potkat, jaké zlo je před námi, co všechno musíme vytrpět a bojíme se toho. Utrpení je pro nás to, čemu se snažíme, pokud možno, vyhnout. A i druzí se nás snaží z toho vyvést slovy: „nemaluj čerta na zeď, ty vidíš všechno čemě a prý: nic není tak zlé, jak to na první pohled vypadá.“ A navíc, jako křesťané máme pocit, že se nesluší, aby věřícího člověka utrpení sklíčilo natolik, že by nás druzí začali podezřívat ze ztráty víry a naděje. Snažíme se nést utrpení hrdinsky, ale často k tomu vůbec nemáme sílu. A tak hledáme útěchu u našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista v naději, že on nás utrpení zbaví nebo že nám aspoň pomůže se s ním vyrovnat.

Ježíš je nám v našem utrpení opravdu nejbližší. On prošel týmnž utrpením jako my, praví Písmo. A proto je pro nás důležité vědět, jak se se svým utrpením vypořádával on. K tomu nám poslouží i ta dnešní perikopa.

1) Ježíš se chmurným myšlenkám nevyhýbá a nezahání je. Hledí zpřímá pravdě do očí. Uvědomuje si své utrpení v celé jeho hrůze.

2) Ježíš nehledá nějakého viníka, který by byl za jeho utrpení zodpovědný.

3) Ježíš přijímá utrpení ne jako nutné zlo, ale jako důsledek svého vlastního rozhodnutí být věrný až na smrt a stát se spasitelem lidí.

Utrpení může být různé. Může to být nemoc, neštěstí, úraz, smrt blízkého člověka, ale může to být i křivda, můžeme být podvedeni, oklamáni, okradeni, může nás někdo zradit, pomluvit, ublížit nám na těle i na duši. To všechno působí na duši bolest, které se snažíme bránit a vyhnout. A teď se podívejme, jaké utrpení prožíval Ježíš Kristus. Nebyl nemocný, ani ho nepřivedla na kříž nějaká nešťastná náhoda. Ježíš netrpěl vlastní vinou ani nešťastnou náhodou. On trpěl naší vinou. V Písmu čteme: „Neboť bude vydán pohanům a budou se mu posmívat a tupit ho a plivat na něj, zbičují ho a zabijí.“ A Ježíš i takové nezaviněné utrpení přijímá. Nebrání se mu. Proč se nebrání, když dokonce o tom všem ví dopředu? Proč neudělá nic pro to, aby se tomu vyhnul? Důvod je prostý:

Ježíš nepřijímá své utrpení jako nutné zlo, ale chápe jej jako důsledek svého vlastního rozhodnutí být spasitelem lidí. Ježíš se rozhodl, že nás bude milovat a bude sloužit k našemu spasení, ať ho to stojí, co to stojí. On se rozhodl nás spasit za každou cenu. Tedy za každou cenu, kterou by musel zaplatit on sám. I za cenu vlastního života. Proto utrpení, které mu lidé způsobili, jej nezlomilo a neodradilo od jeho lásky k nám. Měl totiž silný motiv, proč utrpení vydržet. Ježíš věděl, že jeho snaha pomoci lidem z hříchu jej bude stát život. On přišel zachránit právě ty, kteří se mu posmívali, tupili jej a plivali mu do tváře. On chce být našim Spasitelem, ale ne proto, že by nevěděl, jak umíme být zlí. On dobře věděl, co je člověk zač. Ale jeho láska k nám se tím nedala odradit.

Ježíš Kristus nám ukazuje, jak se stavět k takovému utrpení, jakým je křivda, zrada a nepřátelství. On ukazuje, že má smysl být tu pro druhé i za cenu vlastního utrpení a nepochopení. Ježíš je takový Mesiáš, který trpí tím, že je našim Mesiášem. Lidé raději volí jinou cestu. Cestu úspěchu, prosperity, zisku, cestou bezbolestnou, příjemnou, širokou. I my máme sklon chápat utrpení jen jako nutné zlo, kterému se buď vyhýbáme, nebo jej rezignovaně přijímáme. Ale chápat utrpení jako dobrovolnou cestu k tomu, abych sloužil druhým, to je pro nás těžko stravitelné a neumíme to chápat.

Nakonec je ovšem nutno říci, že takové utrpení je pouze cestou, nikoliv cílem. Utrpení má smysl pouze jako cesta, která vede k životu s Bohem. Cílem života není utrpení, ale vzkříšení z mrtvých a život věčný. Utrpení není samoučelné. Proto i Ježíš pevně vyznává, že po všem tom utrpení, které povede až k smrti, třetího dne vstane. To je teprve ta skutečná spása. Teprve tento cíl dává i našemu utrpení smysluplný výhled naděje. Naděje vzkříšení, naděje věčného života s Bohem, naděje dobrého konce, to je křesťanská naděje v našem lidském trápení. Tato naděje se otevírá jen pohledu víry - víry, která vyznává Krista ukřížovaného.

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši, ty jsi přišel na tento svět jako trpící Kristus. Prosíme tě za všechny trpící na tomto světě. Buď jim blízko a posiluj je. Prosíme zvláště za lidi slabé a bezbranné. Prosíme, dodej jim sílu, aby utrpení, kterým procházejí, je nezlomilo a nevzalo jim chut' do života. Prosíme za nás, kteří nerozumíme cestě utrpení, za ty, kteří se utrpením trápí a nejsou schopni je přijmout a unést. Prosíme tě i za ty, kteří násilí páchají, tedy za ty, kteří jsou pod ďábelskou mocí a nejsou schopni se z ní vymanit. Prosíme, buď i jejich spasitelem, vždyť i za jejich hříchy jsi trpěl a jejich zlobou trpíš. Modlíme se za sebe navzájem, i za naše bližní, na nichž nám záleží a které milujeme. Pane, odpusť nám, že nedovedeme dostatečně milovat všechny lidi a obětovat se pro naše bližní. Nebeský Otče, děkujeme ti, že jsi nám dnes znovu jasně postavil před oči svého Syna a jeho cestu utrpení pro naši záchranu. Amen.*